
Octrooiraad

⑫ A **Terinzagelegging** ⑪ **8800799**

Nederland

⑲ NL

- ⑤④ **Polymeermengsel met aromatisch polycarbonaat, polyester en vlamvertragend middel.**
- ⑤① Int.Cl.: C08L 69/00, C08K 5/02, C08L 67/00.
- ⑦① Aanvrager: General Electric Company te Schenectady, New York, Ver. St. v. Am.
- ⑦④ Gem.: Mr.Ir. F. Grever
Postbus 117
4600 AC Bergen op Zoom.

-
- ②① Aanvraag Nr. 8800799.
- ②② Ingediend 30 maart 1988.
- ③② --
- ③③ --
- ③① --
- ⑥② --

-
- ④③ Ter inzage gelegd 16 oktober 1989.

De aan dit blad gehechte stukken zijn een afdruk van de oorspronkelijk ingediende beschrijving met conclusie(s) en eventuele tekening(en).

---

1 General Electric Company te Schenectady, New York,
Verenigde Staten van America.

Aanvraagster noemt als uitvinder : W. ROOVERS.

5

Polymeermengsel met aromatisch polycarbonaat, polyester
en vlamvertragend middel.

De uitvinding heeft betrekking op een poly-
10 meermengsel, dat een aromatisch polycarbonaat, een
polyester en een vlamvertragend middel bevat.

Polymeermengsels die een aromatisch polycar-
bonaat, een polyester en een vlamvertragend middel
15 bevatten zijn op zich bekend. Hiervoor kan bij voorbeeld
worden verwezen naar EP-A-0229957.

In EP-A-0229957 zijn polymeermengsels beschre-
ven die een aromatisch polycarbonaat, een polyalkyleen-
20 tereftalaat, een middel dat tegelijkertijd de glans
verlaagt en de slagsterkte verbetert, en een vlam-
vertragend middel bevatten.

Als middel voor het verlagen van de glans en
25 het verbeteren van de slagsterkte wordt een olefine-
dieen copolymeer zoals bij voorbeeld een EPDM of een
acrylonitril-butadieen-alkenylaromatisch copolymeer
toegepast. Als vlamvertragend middel wordt een gehaloge-
neerde verbinding met name een decabroomdifenyloxyde,
30 een tetrabroombisphenol-A-bisphenol A copolymeer of een
tetrabroombisphenol-A-oligomer toegepast.

.. /2

. 8800799

1   Het polymeermengsel zoals beschreven in
EP-A-0229957 bezit een VO (vlamvertragende
werking)-kwalificatie bij 1.6 mm, een IZOD notched
slagsterkte van ten minste ongeveer 10 kgf.cm per cm en
5 een oppervlakteglans die minder is dan van zuiver
polycarbonaat.

De uitvinding voorziet in polymeermengsels met
soortgelijke eigenschappen, waarbij echter geen speciale
10 middelen voor het verlagen van de oppervlakteglans
nodig zijn. De keuze van het middel voor het verbeteren
van de slagsterkte is daardoor ruimer.

Het polymeermengsel volgens de uitvinding
15 bezit het kenmerk, dat het polymeermengsel als vlam-
vertragend middel een gehalogeneerde polyvinylaroma-
tische verbinding of een gehalogeneerde, polycyclische
koolwaterstofverbinding bevat.

20   In de niet-voorgepubliceerde Nederlandse
octrooiaanvraag 8703130, zijn polymeermengsels beschreven
die 60-85 gew.% polybutyleen tereftalaat, 5-20 gew.%
gebromineerd polystyreen, 5-25 gew. % polycarbonaat en
5-15 gew.% van een middel voor het verbeteren van de
25 slagsterkte bevatten. Deze polymeermengsels bezitten een
goede combinatie van vlamvertragende eigenschappen en
tracking resistance. Deze bekende polymeermengsels wor-
den van de conclusies van de onderhavige octrooiaanvraag
uitgesloten.

30

De uitvinding berust op de ontdekking dat de
hierboven genoemde vlamvertragende middelen in
polycarbonaat-polyester mengsels niet alleen tot een
verbetering van de vlamvertragende eigenschappen leiden,

../3

8800799

1 maar tevens tot een verlaging van de oppervlakteglans
van voorwerpen gespuitgiet uit het polymeermengsel
volgens de uitvinding.

5 Het polymeermengsel volgens de uitvinding is
bij voorkeur zo samengesteld dat dit 30-86 gewichtsdelen
aromatisch polycarbonaat, 10-50 gewichtsdelen polyester
en 4-20 gewichtsdelen van het vlamvertragend middel
bevat, per 100 gewichtsdelen aromatisch polycarbonaat
10 plus polyester plus vlamvertragend middel.

Wanneer het polymeermengsel volgens de uit-
vinding minder dan 30 gewichtsdelen aromatisch polycar-
bonaat bevat wordt het mengsel bros; bij meer dan 86
15 gewichtsdelen zijn de vlamdovende eigenschappen
onvoldoende. Bij minder dan 10 gewichtsdelen polyester
wordt de heat deformation temperature (HDT) voor vele
toepassingen te hoog; bij meer dan 50 gewichtsdelen
polyester zijn de mechanische eigenschappen onvoldoende.
20 Minder dan 4 gewichtsdelen van het vlamvertragend middel
resulteert in polymeermengsel met onvoldoende vlam-
dovende eigenschappen; polymeermengsels met meer dan 20
gewichtsdelen van het vlamvertragend middel vertonen een
corrosief gedrag.

25

Het polymeermengsel volgens de uitvinding
bevat bij voorkeur eveneens een middel voor het ver-
betere van de slagsterkte, zoals bij voorkeur een poly-
meer opgebouwd uit een rubberachtige kern (core) en een
30 of meer schillen (shell). Het middel voor het verbeteren
van de slagsterkte wordt, indien aanwezig, bij voorkeur
toegepast in een hoeveelheid van 1-20 gewichtsdelen per
100 gewichtsdelen aromatisch polycarbonaat plus polyester
plus vlamvertragend middel.

../4

. 880 0799

1 Desgewenst is het mogelijk in het polymeer-
mengsel volgens de uitvinding een middel voor het
verlagen van de oppervlakteglans op te nemen.

5 De vlamvertragende eigenschappen en de
antidripeigenschappen kunnen verder worden verbeterd
door in het polymeermengsel volgens de uitvinding een
antimoonoxide en/of een gefluoreerd polyolefine op te
nemen.

10

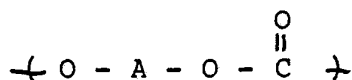
Het is mogelijk in het polymeermengsel volgens
de uitvinding gebruikelijke hulpstoffen op te nemen.

Het polymeermengsel volgens de uitvinding
15 bevat in elk geval de volgende bestanddelen :

- A. een aromatisch polycarbonaat en
- B. een polyester en
- C. een gehalogeneerde polyvinylaromatische
- 20 verbinding of een gehalogeneerde, poly-
cyclische, koolwaterstof verbinding.

A. Aromatisch polycarbonaat.

25 Aromatische polycarbonaten zijn op zich
bekende polymeren. Ze worden over het algemeen bereid
door een dihydrische fenolverbinding met een carbonaat
precursor zoals fosgeen, een halogeenformiaat of een
carbonaat ester te laten reageren. Aromatische polycar-
30 bonaten zijn polymeren, die eenheden bevatten met
formule

waarin A een tweewaardige aromatische radicaal
35 voorstelt, die is afgeleid van het dihydrische fenol,
dat bij de bereiding van het polymeer is toegepast.

../5

8800799

1 Als dihydrische fenolen kunnen bij de bereiding van
de aromatische polycarbonaten mononucleaire of poly-
nucleaire aromatische verbindingen worden toegepast,
die twee hydroxy radicalen bevatten, die ieder direkt
5 aan een koolstofatoom van een aromatische nucleus zijn
verbonden.

Ook geschikt zijn de op zich bekende vertakte
(branched) polycarbonaten zoals bijvoorbeeld beschreven
10 in US-A-4,001,184.

Geschikte aromatische polycarbonaten zijn ook
de zogenaamde polyestercarbonaten, die worden verkregen
door de polymerisatiereactie uit te voeren in aanwezig-
15 heid van een ester precursor zoals een difunctioneel
carbonzuur zoals bijvoorbeeld tereftaalzuur of een
ester vormend derivaat daarvan. Deze polyestercar-
bonaten bezitten in de polymere keten ester- en
carbonaatverbindingen. Polyestercarbonaten zijn bij-
20 voorbeeld beschreven in US-A-3,169,121.

B. Polyester

Als polyester worden in het polymeermengsel
25 volgnies de uitvinding bij voorkeur polyalkyleenftalaat
esters toegepast. Met poly-alkyleenftalaat esters worden
de condensatieprodukten bedoeld van een of meer diolver-
bindingen en een of meer ftaalzuren. Geschikte diolver-
bindingen zijn bijvoorbeeld ethaandiol, butaandiol,
30 hexaandiol, cyclohexaandimethanol, diethyleenglycol,
triethyleenglycol en etherdiolverbindingen met de alge-
mene formule $H-O-(CH_2)_n-O$. Geschikte ftaalzuren
zijn tereftaalzuur en isoftaalzuur.

../6

8800799

1 In de polyalkyleenftalaat esters, die in de
polymeermengsels volgens de uitvinding kunnen worden
toegepast, kan tot 20 mol% van de diolverbinding worden
vervangen door bijvoorbeeld aromatische diolverbin-
5 dingen en/of onverzadigde diolverbindingen en/of tri-ol
of tetra-ol verbindingen. Tot 20 mol% van het ftaalzuur
kan worden vervangen door andere dicarbonsuren zoals
alifatische dicarbonsuren bijvoorbeeld adipinezuur,
1,4-cyclohexaandicarbonsuur.

10

Bijzonder geschikt voor de polymeermengsels
volgens de uitvinding zijn de polyalkyleenftalaat
esters, waarvan de alkyleen eenheden voor meer dan 80
mol% zijn afgeleid van 1,4-butaandiol en waarvan de
15 ftalaat eenheden voor meer dan 80 mol% zijn afgeleid
van tereftaalzuur. Geschikt zijn polybutyleenteref-
talaat esters met een intrinsieke viscositeit van 0.7
tot 2.0, bij voorkeur van 0.7-1.5 dl/g (gemeten in een
60/40 mengsel van fenol/tetrachloorethaan bij 25°C).

20

Ook geschikt zijn copolyesters afgeleid van
een diol bestaande uit 1,4-cyclohexaandimethanol en/of
ethyleenglycol en van een ftaalzuur bestaande uit
tereftaalzuur of een mengsel van isoftaalzuur en
25 tereftaalzuur.

Het is verder mogelijk een mengsel van twee of
meer polyalkyleenftalaat esters toe te passen.

30

C. Gehalogeneerde polyvinylaromatische verbinding of
gehalogeneerde, polycyclische koolwaterstofverbinding.

Het polymeermengsel volgens de uitvinding bevat
35 als vlamvertragend middel ten minste een van de hier-
boven genoemde halogeen bevattende verbindingen.

../7

€ 8800799

- 1 Dit zijn op zich bekende vlamvertragende middelen voor kunststoffen. Het was echter niet bekend dat deze middelen de glans van voorwerpen vervaardigd uit polycarbonaat-polyester mengsels kan verlagen.
- 5 Geschikte gehalogeneerde polyvinylaromatische verbindingen zijn bij voorbeeld gebromineerde polystyrenen. Deze produkten zijn in de handel verkrijgbaar. Als gehalogeneerde, polycyclische produkten kunnen bijvoorbeeld genoemd worden dodecachloro-dodecahydro-dimethano-
- 10 dibenzo-cyclo octaan, hexachlorocyclopentadien, 5,5-dimethoxy-tetrachlorocyclopentadien en hexabromocyclopentadien.

Het polymeermengsel volgens de uitvinding bevat

15 behalve de hierboven genoemde bestanddelen bij voorkeur tevens een middel voor het verbeteren van de slagsterkte.

Alle bekende middelen voor het verbeteren van de slagsterkte van polymeermengsels die een aromatisch

20 polycarbonaat en een polyalkyleentereftalaat bevatten kunnen in het polymeermengsel volgens de uitvinding worden toegepast.

Als middel voor het verbeteren van de

25 slagsterkte wordt in het polymeermengsel volgens de uitvinding bij voorkeur een in meerdere stappen bereid kern-schil polymeer toegepast bestaande uit een rubberachtige kern waarop een of meer schillen zijn geënt (grafted). De rubberachtige kern kan zijn opgebouwd uit

30 rubberachtige polyacrylaten, of uit rubberachtige polydienen zoals polybutadien. De rubberachtige kern kan comonomeren bevatten zoals styrenen, acrylonitril. Op de kern zijn monomeren geënt, bij voorbeeld acrylaten en/of styreen verbindingen en/of acrylonitril.

../8

. 8800799

1   Het is mogelijk aan het polymoermengsel
volgens de uitvinding een middel voor het verlagen van
de oppervlakteglans toe te voegen. Over het algemeen is
dat meestal niet nodig. Dergelijke middelen kunnen
5 echter bijdragen tot een verdere verlaging van de glans
wanneer dat nodig mocht zijn. Alle bekende middelen voor
het verlagen van de glans van kunststoffen zoals anorga-
nische verbindingen en polymeer additieven kunnen wor-
den toegepast. Geschikte polymeeradditieven zijn bij
10 voorbeeld beschreven in DE-A-2439542.

Behalve de hierboven genoemde bestanddelen kan
het polymoermengsel volgens de uitvinding een of meer
van de voor polycarbonaat-polyester bekende bestanddelen
15 bevatten zoals een polyolefine, een of meer stabilisa-
toren, kleurstoffen, pigmenten, versterkende vezels
zoals glasvezels en losmiddelen (release agents).

Het polymoermengsel volgens de uitvinding kan
20 volgens bekende technieken worden verkregen bij voor-
beeld door de bestanddelen in de smelt met elkaar te
mengen. Bij voorkeur worden de bestanddelen in een
extrusiemachine gecompoundeerd.

25 Voorbeelden

Bij de voorbeelden werden de volgende bestanddelen
toegepast.

30 PC : een aromatisch polycarbonaat afgeleid van bis-
fenol A en fosgeen, met een intrinsieke viscosi-
teit van 49 ml/g, gemeten in methyleenchloride
bij 25°C.

PBT : een polybutyleen tereftalaat polyester met en
35 intrinsieke viscositeit van 86 ml/g, gemeten in
een 60/40 fenol/tetrachloorethaanmengsel bij
25°C.

../9

8800799

- 1 PET : een polyethyleen tereftalaat polyester met een
intrinsieke viscositeit van 73 ml/g, gemeten
in een 60/40 fenol/tetrachloorethaanmengsel
bij 30°C.
- 5 JM : een middel voor het verbeteren van de
slagsterkte, opgebouwd uit een rubberachtige kern
hoofdzakelijk bestaande uit een butadiëenrubber
en een schil hoofdzakelijk bestaande uit
10 methacrylaat en styreen.
- PE : polyethyleen.
- ST : een mengsel van verschillende stabilisatoren.
- 15 KSl : roet.
- KS2 : een 100:1 mengsel van titaandioxide en roet.
- 20 FR1 : een in de handel verkrijgbaar gehalogeneerde
polyvinylaromatische verbinding namelijk een
gebromineerde polystyreen met een broomgehalte
van 68,5 gewichtsprocent en verwekingspunt van
ongeveer 220°C.
- 25 FR2 : een in de handel verkrijgbaar gehalogeneerde
polycyclische koolwaterstof-verbinding namelijk
dodecachloro-dodecahydro-dimethano-dibenzo-cyclo-
octaan.
- 30 FR3 : een copolymeer van gebromineerde bisphenol A -
bisphenol en fosgeen, gemengd met Sb_2O_3 en EVA
(verhouding 67/20/13).
- 35 AD : een mengsel van Sb_2O_3 en EVA (85/15).

- 1 T : een gefluoreerde polyolefine, in de handel
verkrijgbaar onder de merknaam Teflon®.
- 5 MA : een in de handel verkrijgbaar copolymeer additief
voor het verlagen van de glans, grotendeels opge-
bouwd uit eenheden afgeleid van methylmethacry-
laat en styreen, volgens DE-A-2439542.

10 De bestanddelen werden in de hoeveelheden
zoals aangegeven in de hieronder volgende tabel in een
extrusie machine ingesteld op een gemiddelde insteltem-
peratuur van 235°C gecompoundeerd. Het verkregen
extrudaat werd tot pellets gehakt. Uit de pellets wer-
15 den proefstukjes vervaardigd (door spuitgieten) voor
het bepalen van de kerfslagwaarde, volgens Izod, de
glans, de vlamvertragende eigenschappen volgens UL 94.
De glans werd bepaald volgens ASTM D 523-85, onder een
hoek van 60°.

20

De verkregen resultaten zijn eveneens in de
hieronder volgende tabel opgenomen.

TABEL.

Voorbeeld.	A	B	C	I	II	III	IV	V	VI	VII
Samenstelling (Gewichtsdelen)										
o PC	77.5	48.3	68.5	62.4	57.4	63.1	56.1	66.4	53.4	48.4
o PBT	15	-	-	15	15	15	15	15	-	-
o PET	-	21	21	-	-	-	-	-	21	21
o IM	4	7	7	4	4	4	4	4	7	7
o PE	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
o ST	0.6	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
o KSl	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	-	-	-	0.9	0.9
o KS2	-	-	-	-	-	1.0	1.0	1.0	-	-
o FR1	-	-	-	11	11	11	11	11	11	11
o FR2	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-
o FR3	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-
o AD	-	-	-	3.5	3.5	-	-	-	3.5	3.5
o T	-	0.3	-	0.6	0.6	0.3	0.3	-	0.6	0.6
o MA	-	-	-	-	5	-	10	-	-	5

Eigenschappen

Kerslagwaarde J/m	657	538	600	393	150	493	243	499	498	146
Glans 60° (%)	100	100	100	85	77	78	52	72	87	71
SE 1.6 mm	-	VO	-	VO	VO	V1	V2	V2	VO	VO
1.0 mm	-	-	-	-	-	V1	V2	VO	-	-

1   Uit de resultaten van de tabel kan men zien
dat het toevoegen van de vlamvertragende middelen
volgens de uitvinding (FR1 en FR2) niet alleen tot ver-
betering van de vlamdovendheid leidt maar tevens tot
5   verlaging van de glans.

Dit effect wordt niet verkregen met de
toevoeging van FR3.

10   Een verdere verlaging van de glans kan men
bereiken door het toevoegen van een copolymeer additief
(MA).

15

20

25

30

Conclusies.

- 1 1. Polymeermengsel dat een aromatisch polycarbonaat, een polyester en een vlamvertragend middel bevat, met het kenmerk, dat het polymeermengsel als vlamvertragend middel een gehalogeneerde polyvinylaromatische verbinding of een gehalogeneerde polycyclische koolwaterstof verbinding bevat.
- 5
2. Polymeermengsel volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat het polymeermengsel bovendien een middel voor het verbeteren van de slagsterkte bevat.
- 10
3. Polymeermengsel volgens conclusie 2, met het kenmerk, dat het polymeermengsel als middel voor het verbeteren van de slagsterkte een polymeer bevat opgebouwd uit een rubberachtige kern (core) en een of meer schillen (shell).
- 15
4. Polymeermengsel volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat het polymeermengsel bovendien een middel voor het verlagen van de oppervlakteglans bevat.
- 20
5. Polymeermengsel volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat het polymeermengsel bovendien een antimoonoxide en/of een gefluoreerd polyolefine bevat.
- 25

Conclusies. (vervolg)

- 1 6. Polymeermengsel volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat het polymeermengsel bovendien een of meer van de volgende bestanddelen bevat :
- 5 a. een middel voor het verbeteren van de slagsterkte en/of
- b. een polyolefine en/of
- c. een of meer stablisatoren en/of
- d. kleurstoffen en/of pigmenten en/of
- e. versterkende vezels en/of
- 10 f. een losmiddel.
7. Polymeermengsel volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat het polymeermengsel 30-86 gewichtsdelen aromatisch polycarbonaat en 15 10-50 gewichtsdelen polyester en 4-20 gewichtsdelen vlamvertragend middel bevat per 100 gewichtsdelen aromatisch polycarbonaat plus polyester plus vlamvertragend middel.
- 20 8. Polymeermengsel volgens conclusie 7, met het kenmerk dat het polymeermengsel 1-20 gewichtsdelen per 100 gewichtsdelen aromatisch polycarbonaat plus polyester plus vlamvertragend middel van een middel voor het verbeteren van de slagsterkte bevat.

25

30

../15

8800799

Samenvatting.

- 1 De uitvinding heeft betrekking op polymeer-
mengsels die een aromatisch polycarbonaat, een polyester
en een vlamvertragend middel bevatten. Door de keuze van
bepaalde vlamvertragende middelen, namelijk een gehalo-
5 geneerde polyvinylaromatische verbinding of een gehalo-
geneerde polycyclische koolwaterstof verbinding, wordt
een polymeermengsel verkregen dat niet alleen goede
vlam-eigenschappen bezit, maar bovendien de volgende
eigenschappen bezit : voorwerpen gespuitgiet uit het
10 polymeermengsel volgens de uitvinding bezitten een
oppervlak met verlaagde glans.

. 8800799